

Posamezna številka:

60 vinarjev.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z d. umor naslednjega dne ter stane celoletno 120 K., polletno 60 K., četrtletno 30 K., mesečno 10 K. Inzerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naroč. se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

□ □ □ POŠTNINA PAVŠALIRANA □ □ □

TABOR

Posamezna številka:

60 vinarjev.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, levo. Telefon št. 24. Št. št. poštnoekv. račun št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: I.

Maribor, sobota 4. septembra 1920.

Številka: 8.

Razpis volitev v ustavodajno skupščino.

Vsa preddela končana. — Pomen male antante. — Ruske čete vržene iz Lvova. — Čičerinova izjava Poljski.

Kvarnerska regenca.

Maribor, 3. septembra.

Kakor znano, je proglasil laški aventurist, pesnik in vojščak Gabriele Rapagnetta D'Annunzio nedavno Reko in okolico za samostojno državo. Sedaj pa je storil korak dalje. Država mora imeti ustavo in zato jo je dobila tudi D'Annunzijska Regenza italiana del Carnaro. Po tej D'Annunzijski ustavi je Reka z onimi ozemlji, ki jih je pesnik že nameraval zasesti, politična tvorba čisto nove vrste, kajti imenovali se ne more niti republika, niti monarhija, ampak regenca. Kvarnersko regenco bo vodilo sedem rektorjev, ki bodo nekako ono, kar v drugih državah ministri ali državni tajniki, vrhovno nadoblast pa bo imel rektor za zunanje zadeve. Prebivalstvo regence bo razdeljeno na 10 razredov, ali, kakor jih D'Annunzio imenuje, korporacij z ozirom na razredno stališče.

Legislativno regenco bo upravljala svet najboljših, t. j. svet desetega razreda, ter nadalje svet upravnikov, ki se rekrutira iz ostalih devetih razredov. Oba sveta, najboljši in upravniki, bo izvolilo vse prebivalstvo na podlagi splošne, direktne in tajne proporcijonvolilne pravice. Najboljših bo 30. Ti se bodo pečali s kazenskim in civilnim pravom, narodno brambo, šolstvom, umetnostjo ter razmerjem med občno in državo ter bodo nekaj političen parlament, izvoljen za dobo treh let. Svet upraviteljev pa bo štel 60 članov, ki se bodo pečali s tehničnimi problemi dela. Njihova funkcija pa bo trajala samo dve leti.

Obe korporaciji se bosta zbrali k plenarnemu zasedanju vsako leto enkrat; to zasedanje se bo imenovalo arengo. Ta arengo bo imenoval omenjenih sedem rektorjev, ki bodo: rektor

za zunanje zadeve kot istočasna reprezentativna najvišja osebnost, rektor za notranje zadeve, rektor za finance in državni zaklad, rektor za pouk, rektor za justico, rektor za brambo ter rektor za javno gospodarstvo in delo. Ti rektorji bodo izvoljeni samo enkrat v življenju.

V kvarnerski regenci bodo imeli enako pravico vsi državljani vseh razredov in obojega spola. Državljan regence pa postane lahko vsakdo, ki se da prebiva na Reki, kakor pa tudi vsi oni tujci, ki bi to želeli. Biti morajo seveda Italijani, čeprav ustava o tem določeno ne govori. Meje kvarnerske regence se bodo določile s političnimi dogodki (kakšne dogodke misli D'Annunzio, nam ni znano) ter s pogodbami, sklenjenimi s sosednjimi občinami.

Italijansko javno mnenje je sprejelo to novo dannunzijsko z velikim veseljem, naša vlada pa napram vsemu temu molči. Edina rešitev bi bila, da bi D'Annunzio začel potom političnih dogodkov širiti meje svoje regence na naš teritorij, ter bi s tem podal naši državi pravno podlago za oborožen nastop, ki bi potisnil Gabriela in njegovo regenco z rektorji, ardi in arengom vred v morje, kjer bi si ohladili prevroče glave. Toda D'Annunzio to samo obljublja, izvesti pa vendarle ne bo.

Papeževa politika po vojni.

Svetovna vojna je vzbudila marsikatero že pozabljeno k novemu življenju in tudi rimski papež je med vojno poskušal obnoviti staro politično moč Rima. V tej politiki se giblje rimska kurija tudi po vojni in priznati je treba, da je dosegla znatne uspehe. Govori se celo o sprejemu

kurije v Zvezo narodov, k čemur podpira papeža ravno Anglija. Klerikalni tisk razvija v tej smeri zelo čilo agitacijo.

Videti je, da se papež še ni odrekel svojim sanjam o obnovitvi vpliva, ki ga je rimska kurija zgubila z zlaizciziranjem družbe in z zgubo posvetne suverenosti. Vatikanska diplomacija je razpredla svojo agitacijo po celem svetu. Nobena tajnost ni, kako zelo žaluje, kurija nad padcem habsburške monarhije, ki je bila najzaneslivejša varovanka vatikanskih interesov. Rimska politika se trudi sedaj v srednji Evropi dobiti predvsem nadomestilo za to zelo bolešno izgubo, in hoče radi tega združiti v eno četo vse dežele, ki so povečini katoliške. Zato se je kurija trudila, za združitev Bavarske, Avstrije in katoliškega ozemlja ob Reni pod monarhičnim žezlom Habsburgovcev ali pa Mittelbachovcev. S tem bi bila odstranjena na eni strani nevarnost, ki grozi Avstriji od protestantske Prusije, obenem pa bi ta združitev tudi odpravljala italijanskim čutom mnogih članov kurije. Znano je, da deluje za takšno rešitev tudi avstrijski klerikalni tisk.

Vatikan pa ima v rezervi še drugo nadomestilo za habsburško monarhijo — Poljsko, katero bi rad imel močno in jo tudi podpira z vsem svojim moralnim vplivom. Poleg tega delujejo v Rimu za stvoritev Baltijskega bloka, kateri bi naj ubranil katoliške dežele vpliva Rusije in Nemčije.

V Jugoslaviji rodpira papeževa politika Hrvate in Slovence in deluje na to, da bi jih Srbi ne absorbirali, v Beogradu pa deluje za sporazumjenje z Italijo.

V Čehoslovaško Vatikan ne zaupa in sumnični vlado, da podpira razkol

novo nastale češkoslovaške cerkve, pač pa misli, da ima solidno oporo v Madžarski, kjer podpira Hortyjev režim.

Nade Vatikana se obračajo celo k Bolgariji, kjer se baje oglašajo unitarske tendence in končno k Rumuniji.

Ni pa situacija tako ugodna za Vatikan v Grčiji. Venizelos je proglasil na pariški konferenci, da bo postala Sveta Zofija pravoslavna in nikdar katoliška, če dobijo Carigrad Grki. Pa tudi pri Grkih deluje Vatikan za sporazumljenje.

V Italiji, kateri se odpira bodočnost v Orijentu, kjer hoče sicer delati roko v roki s franeoskimi interesi, a pri tem obenem ugoditi tudi Angliji. V Orijentu ima Anglija zelo velik vpliv in kurija to dobro ve, zato ga skuša podpirati tudi proti Angliji. In tako so imenovali v Jeruzalem francosko orijentalnega patriarha, v Egiptu pa je kurija imenovala angleškega dominikanca za papeževga legata!

Zanimivo je, da uporablja Anglija vatikanski vpliv za umiritev Irske. Irskim škofom so pri njihovem obisku v Rimu svetovali, naj delujejo za spravo in najuplivišemu nadškofu je izposlovala Anglija kardinalski klobuk ter ga s tem seve pridobila za svojo politiko. Anglija se bo za izkazane usluge na Irskem izkazala hvaležno tudi s tem, da bo sprejel v »Zvezo narodov«. Kurija paskuša razpresti svoj vpliv tudi na kraje, kjer igra katolicizem le podrejeno vlogo in kjer deluje naravno le politično. Pred kratkim je n. pr. sprejel papež v avdienci indijskega načelnika Mohameda Alija, ki je izjavil, da govori imenom 300 milijonov Mohamedancev. In tudi Kitajska vnika vpliv papežev kurije.

Vatikan je še vedno skrita velemoč, s katero morajo vse države računati — n.

Ivan Vidmar:

MLINARICA.

(Novela).

Zadnje vrečo, napolnjeno z otrobi, ima je prinesel iz mlina in jo vrgel na voz vrhu drugih večjih, s pšenično moko nabasanih vreč Nace sam:

»Hej, to bi pa kmalu pozabila!« Obadva sta se ozrla z voza na mlinarja, ki je bil medtem že stopil nazaj na prag, in si, bel od nog do glave, pričel z razkračenimi prsti čehati svojo košato, od moke opraseno brado.

»Saj res ... glej jo spako!« se je čudil Francek in potipal prineseno vrečo. »To ste skrbni oče ... Pa adijo!« — In na nerodni, leseni prečnici trobošaje se je sklonil k svojemu gosposkemu bratu kraj sebe: »Daj, poženi že enkrat!«

Konrad si je popravil čepico, zrahljal vaje in bič, s katerim je rahlo švknul po zraku; zaspani vranec je upognil glavo, da se je razvihrala izza komata črna griva, in je potegnil.

Tisti hip je iznenada stopila iz mlina na prag in obstala kraj mlinarja mlada,

stasita in polnolična ženska, kateri bi bil človek prisodil komaj dvajset let, ter je uprla svoj pogled za odhajajočim vozom.

»Glej, tudi njo je prignala radovednost iz luknje ...« je pošepetal Konradu Francek, ki je bil žensko takoj opazil. »Zdaj stojita tam oba ... in zijata ...«

»Seveda ... po stari modi študentje niso vozili v mlin!« se je zasmejal Konrad in takoj pogledal nazaj.

Života, bolj nizkega kakor visokega telesa, krepkih bokov in visokih prsi, je stala še vedno na pragu kraj mlinarja; njena lica so bila sveža kakor dvoje zrelih, sočnih jabolk, a resna in brez mehla, kar jo je delalo nekako tajinstveno in vsled tega neizrečeno vabljivo. Strmè se je zagledal Konrad v njo, v njene živahne, vanj uprte oči, prvi njegov zamislek je bil ta, da ima pred seboj kmečko lepoto; in obšlo ga je začudenje, ki se mu ni mogel ustavljati: »Gode se čuda in znamenja. V tem zapuščenem zakotju živi star mlinar, a ne sam; v svojem domu ima tudi mladenko, cveččo kakor pomlad;

bogve, kje jo je ugrabil in ponesel v svoje gnezdo, da mu sladi življenje?«

Nekaj toplega mu je legalo pri pogledu na njo na dušo, čutil je, da se mu prsi polnijo s slastipolnimi čustvi.

V njegove misli se je naenkrat vmešal Franckov glas:

»Kako pa voziš? Po sredi ceste, po sredi!«

»Že dobro ... ti moj novi mecen!«

Besedo »mecen« je Konrad hudo mušno zategnil in naglasil. Nato se je zopet obrnil, se vzravnil in prijel trdneje za vaje. Ves rdeč je bil v lica; še vedno so se mudile misli pri njej, ki so jo bile tako nepričakovano ugledale njegove oči; ni mu hotel iz spomina tisti kontrast: Sredi puste šoteske samotni mlin, in na pragu mlina, kraj dolgega starikevega mlinarja lepa, postavna mladenka, vsa kipeča od življenja.

»Veš čigavo je to dekle?« je vprašal bratca z malomarnostjo, ki naj bi bila zasenčila begotno rdečico na njegovem obrazu vsaj napol.

Francek se mu je razposajeno nasmešnil:

»Kakšno dekle?! Nacetova, mlinarjeva žena je, ne pa deklet.«

»Žena?«

Konrad je s strahom opazil, da je v njegovem tresočem se glasu košček ljubosumnosti, ki si je prvi hip ni znal razložiti. Tudi se ni mogel ofresti vtisa, ki ga je dobil, da je zrl na dekle in ne na omoženo žensko.

»To si lep junak!« je takoj nato natihoma pokaral samega sebe. »Zmeram si mislil, da tiči v tebi kos Don Juana ... Zdaj pa imaš tu — svetega Alojzija! Ta kmečka debeluška te je spravila v zadrego ... In pričel se je glasno smejeti, tako da mu je namah pobegnila ona mala rdečica z obraza.

»Sele letos sta prišla od nekod s Štajerskega v naš kraj«, je pripovedal Francek. »Komaj pet mesecev sta tukaj. Ona — pravijo — je bolj tih in boječa in se ne prikaže mnogo med ljudi.«

Konj je tekkel že hitreje; sunkoma je drvel voz po peščenih, beli cesti. Za gosto obcestno jelševje se je skrli ob potoku stoječi mlin.

(Dalje prih.)

Gospodu poverjeniku za socialno skrbstvo v Ljubljani.

Znano vam je, gospod poverjenik, da imamo pri nas v Mariboru stanovanjski urad. Ta stanovanjski urad je ena najbolj žalostnih karikatur v naši državi, ki na najškodljivejši način kompromitira državne urade, v katero kategorijo spada. Ta stanovanjski urad, kateremu načeljuje odvetnik dr. Juvan, ni nič drugega nego navadna klerikalna ekspozičura, ki se briga le za one stranke, ki so mu politično simpatične, meče iz stanovanja pa vse one, ki so drugega političnega mišljenja. Mnogo tu stalno nameščenih naših ljudi ne more dobiti niti navadne mesečne sobe, dočim jih imajo drugi, samci, kar po dvoje in celo troje. Poleg tega pa se nahaja v omenjenem uradu kot uradnica tudi neka gospodična, ki je, kakor smo se informirali, tako mogočna, da se brez njene milosti in naklonjenosti stanovanja sploh ne dobi. Ta gospodična je pred kratkim pisala nekemu gospodu privatno pismo, ki ga imamo na razpolago ter vam ga, gospod poverjenik, tudi lahko izročimo, kjer ga zagotavlja, da bo dobil stanovanje, samo one sobe, katerih ne bo rabil, bo odstopil njenim sorodnikom, ki pridejo baje v Maribor. V pismu ga zagotavlja dalje, da naj ne bo v skrbeh, kajti ona bo storila vse, da se ono stranko, ki ima sedaj ono stanovanje, v katerem prebiva že 15 let, vrže na cesto. Njena intervencija, pravi, bo tudi pri najvišjih mestih dosegla uspeh. Vprašujemo Vas torej, gospod poverjenik, ali vam je vse to znano in ako vam je, ali hočete ukreniti, da se stanovanjski urad v Mariboru očisti takega predsednika in takega uradništva ter izroči vodstvo in posle osebi, ki ne bo strankarsko vezana in ki ne bo poznala pri uradovanju političnih in osebnih ozirov? Ako se to ne zgodi, potem bo naše prebivalstvo upravičeno, opustiti vsako zaupanje do tega urada in do vseh drugih, ki spadajo kot državni uradi v isto kategorijo in če bo pri tem trpel ugled države in deželne, kakor tudi centralne vlade, bodete za to odgovorni tudi vi sami.

Zunanja in notranja politika.

* **Volitve v konstituanto.** Končno smo srečno prišli do zaključka prvega dela priprav za volitve v konstituanto. V četrtek je narodno predstavništvo z vsemi proti 15 glasovom sprejelo volilni zakon, ki je bil včeraj, v petek predložen v sankcijo, danes, v soboto pa izide ukaz o razpisu volitev, ki se bodo vršile 28. novembra. Sedaj se pričinja drugi del priprav — volilna borba, ki bo, kakor znamenja kažejo, zelo ostra.

* **Razdelitev mandatov za volitve v konstituanto** se prične že te dni. Državni volilni odbor bo določil vsakemu okrožju določeno število mandatov in sicer po razmerju: en mandat na 25.000 prebivalcev. Referent volilnega odbora je Slovenec dr. Jože Rus.

* **Blamaža poverjenika dr. Verstovška.** Te dni je imenovan poverjenik za prosveto pri deželni vladi slovenski, dr. Verstovšek šolske nadzornike za ozemlje bivše krajske dežele in sicer brez izjeme same klerikalce. Ker pa deželni poverjenik nima pravice imenovati nadzornike, ampak jih sme samo predlagati, imenovanje pa izvrši prosvetni minister, je ta sedaj vsa dr. Verstovškova imenovanja razveljavil. Tako dobivajo naši klerikalci eden za drugim zaslužene lekcije.

* **Glasovalne liste za koroški plebiscit** bodo zaključene dne 15. t. m. nakar prične vlaganje in razreševanje reklamacij. Glasovanje se bo vršilo potom dvobarvnih lističev, belih in zelenih. Oni, ki bodo hoteli glasovati za Jugoslavijo bodo oddali bele, oni, ki bodo glasovali za Avstrijo pa zelene. Na belih listih bo napis „Jugoslavija“, na zelenih pa „Oesterreich“. Glasovanje se bo vršilo 10. oktobra.

* **Za jugoslovensko-bolgarsko zблиžanje.** Generalni tajnik bolgarskega ministrskega predsednika Stambulinskega je odpotoval v spremljstvu več diplomatov v Beograd, da bi poskusil stvoriti slike z našo državo. Mi smo mnenja, da bi ponujene roke v spravo ne kazalo odbiti, preteklost je za nami in čeprav je grda in baš radi tega bi jo bilo treba pokopati. Če ne bo našla Bolgarija zaslombe pri nas in mali antanti, jo bo našla v našo škodo pri Italiji.

* **Kvarnerska regenca in Italija.** D'Annunzijeva kvarnerska regenca je poslala v Rim svoje odposlance, da bi se pogodili glede rimske podpore. Toda odposlansvo ni doseglo nič, vrnilo se je brez uspeha, zato vlada na Reki velika poparjenost.

* **Italija preživlja zopet dni delavskega gibanja.** Gibanje je baje zelo resno. Toda izkušnje nas uče, da je v Italiji vedno mnogo kričanja, a tem manj dejanj in tako bo tudi to gibanje utonilo v navadnem kričanju.

* **Na severu se posegli v vojno proti Poljakom** sedaj tudi Litvinci ter pridno pomagajo Rusom. Boji so se pričeli brez formalne vojne napovedi.

* **Velike preosnove v Čehoslovaški.** Kakor poroča „Češko slovo“, bo sklicana narodna skupščina že ta mesec. Med drugim se ji bo predložil tudi načrt glede monopolizacije premoga eventuelno tudi podržavljenje. Nadalje se pripravljata tudi rešitev perečega vprašanja, ločitve cerkve od države.

* **Čehoslovaška mirovna politika.** V odseku za zunanje stvari je izjavil v sredo minister dr. Beneš glede dogovora med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo nastopno: Dogovor je politično izredno pomembno dejstvo, ki ne bo imelo važnosti samo za vzdrževanje političnega položaja omejenih držav, ampak bo večinoma določevalo tudi politiko srednje Evrope. Temeljne ideje tega dogovora so: 1. Varnost od zunaj je pogoj za red in mir v notranjosti; 2. edina pot k trajnemu redu je skrajšanja vzpostavitev gospodarskih odnošajev z vsemi sosedi. Miroljubna politika je osnovna ideja takozvane male antante; 3. vse tri države so zainteresirane na tem, da se po Madžarjih podpisani trianonski mir tudi izvede. Potrebno pa je, da se poiščejo poti, kako bi se moglo dospeti v bodočnosti do medsebojnih prijateljskih odnošajev; kot 4. osnovno misel navaja minister, da moramo nastopiti proti vsakemu poizkusu rekonstrukcije stare monarhije in proti vsaki novi federaciji. Nedvomno je, da bi rekonstrukcija podobnega državnega ustroja bila v političnem kakor tudi v gospodarskem oziru za obmejne države usodepolna. Dejstvo, da se je osnovala „mala antanta“ pomenja prvi korak k tvorbi novega politično-gospodarskega sistema v osrednji Evropi. Glede 5. osnovne smernice se je izjavil minister dr. Beneš, da je splošna politična situacija zelo težavna in da bo v kratkem nastopila izprememba. Če hočemo v osrednji Evropi obvarovati razpad in znešajave, ki jih morata sedaj občutiti Rusija in Poljska, mora „mala antanta“ določiti skupne smerenja v interesni sferi ter skupne politične tendence. Naloga zveze je torej, ščititi skupne med sebojne potrebe, čuvati pa jih tudi z ozirom na splošne razmere v Evropi. Naši odnošaji do antante so jasni. Vsa pogajanja se gibljejo v okviru podpisanih pogodb. Cimprej moramo stopiti v gospodarske odnošaje z Rusijo. Naši odnošaji do Poljske so v načelu gotovo odkritosrčni. Glede Avstrije pa smo že določili skupne smernice, da omogočimo Avstriji obstoj in da more Avstrija z nami skupno delovati. Bese-dila pogodbe z Jugoslavijo se objavi. Pogodba ima popolnoma obramben

značaj in se je javila tudi zvezi narodov in zaveznikom.

Dnevna kronika

— **Dr. Leskovarjev absolutizem.** Dr. Leskovar se je v svojem osebnem sovraštvu napram sokolskemu slavju spozabil tudi kot vladni komisar tako daleč, da je kot tak magistratnim uradnikom prepovedal (sicer je bila nedelja in norma) se pojaviti v uradu, najmanj pa se prikazati na oknih magistratnega poslopja, da ne bi izgledalo, kakor da se kdo od mestnega magistrata briga za to slavje. Tako si drzne izločati svojo uradno oblast kot komisar vlade, ki je na to slavje poslala svoje oficijelne najvišje zastopnike. Najbrže je to storil poleg sovraštva do Sokola tudi iz hvalečnosti, ker ista vlada tudi rodbini tega človeka izplačuje — draginjsko doklado.

— **Izzivajoče nemške reklame.** Dokler dr. Leskovar še ni bil vladni komisar, pa je že upal, da kdaj postane, je vedno drezal pri svojih prijateljih okoli „Straže“ in pokojnih „Malih Nov.“ proti odpravi samonemških napisov. Ni je bilo številke enega ali drugega teh listov, brez ostudnih napadov proti tedanjemu vladnemu komisarju. Iztaknil je vsak še tako skrit napis, in hajdi z njim po vladnem komisarju. Marsikdo tudi v naših vrstah si je mislil, da, naši klerikalci, to so res radikalni narodnjaki. In ko se je doznalo, da pride dr. Leskovar do svojega zaželenega cilja, tedaj je bilo vse, kar želi videti Maribor očiščen avstrijskih grehov, prepričano, da se tekom 24 ur v celim Mariboru ne bo našel niti en napis več, ki ne spada v jugoslovenski Maribor. Pa minulo je 24 ur in bliža se že leto dr. Leskovarjevega županovanja, a Maribor je k starim nemškimi napisom pridobil novih. Kot v posmeh tem dejstvom natrese „Straža“ tu pa tam še malo peska v oči; od verodostojne strani smo zvedeli, kako se v uradništvu „Straže“ za vsakim takim „napadom“ hudomušno smejejo. Zadržijo se se Sokoli zgražali, ko so ob vходу v Maribor na Tržaški cesti gledali izzivajočo reklamo tvrdke Löschnigg, Mastgefögel, Wildpret, Eierhandlung, in v Gosposki ulici se vedno izzivajoče napise Pirehana in še celo kopico drugih. G. vladni komisar, kje je Vaša korajža in kje Vaša doslednost?

— **Nemškutarska infamnost.** Vsakih sredstev, tudi najbolj umazanih, se poslužujejo nemški agitatorji, da bi pričrli antantno komisijo, da so Korošci za priklopitev k Nemški Avstriji. Te dni je dobila antantna komisija vlogo z mnogimi podpisi, v katerem se podpisani izjavljajo, kako jih baje Jugoslovenci zatirajo in šikanirajo in da so za pripadnost k Nemški Avstriji. Radi tega je komisija te osebe poklicala ter jih zasliševala. Toda kako se je antantna komisija začudila, ko so zaslišani izpovedali, da te vloge niso ne pisali in ne podpisali. Upamo, da bo vendar enkrat plebiscitna komisija sprevidela, kako delujejo nemškutarski agitatorji na Koroškem.

— **Slikarju „Večernega lista“**, ki je izpostavil svoje umotvore v številki od 31. avgusta, se je tretja slika (ne glede na ostale) močno pokvarila, tako da smo primorani pomagati nekoliko njegovemu kratkovidnemu, zato pa bolj tenkočutnemu čopcu. Slišal je namreč stvari, ki se niso dogajale, pri številu navzočih pa se je tako občutno zmotil, da nam ostajajo le dve možnosti: Zlobna ali resnična kratkovidnost. Ker nečemo presojati obe možnosti, zato ugotovimo le sledeče: Zborovanje svobodomiselnega dijaštva se ni začelo, kakor trdi dopisnik, ob 10 uri ampak kratko po določeni uri. Navzočih ni bilo 21, ampak preko 60 zborovalcev. Predsednik Ferijalnega Saveza pa ni bil ogorčen nad indolenco dijaštva, že iz tega vzroka ne, ker ga tam sploh bilo ni. Končno pa je bilo to tudi samo zborovanje onega dijaštva, ki se je udeležilo Sokolskega zleta. To v vednost kratkovidnemu dopisniku „Večernega lista“ in njegovim čitateljem.

— **Poslanec Kežar**, ki je dobil, kakor znano za svoje zasluge za slovenski Maribor tudi svojo ulico, se že

leto dni zama trudi, da bi dobil v tem mestu, kjer ima celo svojo lastno ulico, čisto navadno stanovanje. Bil bi zadovoljen če bi imel v Mariboru usajeno samo stanovanje, ki bi mu lahko razobesil napis svojega imena. Morda pa misli stanovanjski urad, da gospodu Kežarju zadostuje, da ima v Mariboru svojo ulico ter mu še specialne hiše in stanovanja ni treba.

— **Frank, Sachs, Gagliardi** — izgubili doktorat. Narodnim izdajcem Franku, Sachsu in Gagliardi, ki bi nas prodali za 12 srebrnikov, tem temnim elementom, katerih imena izgovarjamo le s studom, je bil na podlagi sklepa akademskega senata zagrebškega vseučilišča odvzet doktorat. Prelomili so prisego, da hočejo čuvati svojo čast kot doktorji univerze, prodali so se našim sosedom. Trobili so v svet, da je večina za odcepitev od dinastije Karadjordjevičev ter nam s svojimi intrigami ogromno škodovali.

— **Politična fakinaža.** Svoječasno se je zgražala „Straža“ nad pisavo bivšega „Marib. delavca“, toda kljub temu, da je „Delavec“ povedal klerikalni gosposdi mnogo ostrih, se vendar nikoli ni ponižal na oni nivo politične fakinaže, na katerega je zašla zadnje čase „Straža“. Mi ne bomo odgovarjali na njeno pozivnjeno surovost s surovostjo, ker hoče biti naš mladi list dostojen in je kot tak visoko vzvišen nad močvirjem, v katerem se duše duševni delavci pri „Straži“. To naj si zapomnijo ti duševni delavci, istotako pa tudi vsi oni naši dopisniki, ki bi morda želeli pobijati enako z enakim. Mi bomo z našo dostojnostjo in konkretnostjo gotovo pridobili zaupanje našega še nepokvarjenega ljudstva, od „Straže“ pa se bodo vsi še dostojni ljudje gotovo sami s studom obrnili. Kdor pa bo kljub temu žviljal hrano iz tega umazanega, nizkotnopolitičnega in osebnega korita, naj jo le žvija, pokazal bo, da tudi sam spada v njihovo družbo.

— **Častni doktorat Masaryku.** Akademski senat zagrebškega vseučilišča je imenoval na predlog profesorkega zbora modroslovnega oddelka predsednika čehoslovaške republike Tomaža Masaryka častnim doktorjem filozofije honoris causa. Dr. Masaryk je znan učenjak na polju filozofije in sociologije, kateremu leži na srečo povzdiga socialnega položaja našega bratskega naroda. Pokazal se je kot naš prijatelj neustrašeno tudi v težkih momentih naše domovine.

— **Uradniki in regulacija plač.** Pregovor pravi: Uradnik je in ostane vedno uboga para. To se nanaša posebno na današnje čase. Prej se je uradnik lahko kolikor toliko oblekel in sedaj, v teh kritičnih časih, ko draginja pada se cene dvigajo? Zima bo kmalu tu in kakor kažejo znaki, bo letos precej huda. Treba bi bilo kupiti tople obleke. S čim, ko mu zadostuje mesečna plača komaj, da si plača hrano in sobo? Vse prošnje in protestni shodi niso nič zalegli. — Kakor se čuje, se je vlada v Beogradu vendarle nekoliko zdramila. Sprevidela je, da ni mogoče shajati s to malenkostno plačo ter predlagala pristojnemu ministrstvu, da se državnemu uradništvu z ozirom na visoke cene vsakdanjih potrebščin zvišajo plače za 25 odstotkov.

— **Razmejitvena komisija.** Razmejitvena komisija je v sredo odpotovala na Muto ter odloč na obmejno ozemlje, katero je pregledala od Hühnerkogla do sv. Lovrenca. Pri tej priliki je zasliševala tudi zastopnike krajevnih oblasti kakor tudi posamezne interesirane posetnike. Kaka odločitev glede meje na licu mesta ni padla, marveč se bo o tem sklepalo še le po natančnem študiju krajevnih razmer v občinah in se bodo pri tem tudi vpoštevale želje, ki so jih izrazili pred komisijo posamezni prizadeti posestniki.

— **Izjava razmejitvene komisije.** Dopisni urad je od predsedništva razmejitvene komisije naprosen, da objavi nastopno izjavo: Z ozirom na razne v mariborskem kakor tudi v drugem časopisu priobčene vesti, ki se bavijo z notranjim delom razmejitvene komisije, se čuti ista primorana, k izjavi, da ne more in tudi ni voljna spuščati se v razprave s časopisem ter da tudi v bo-

doče nima namena, da bi na tendenciozne ali netočne vesti na kakršenkoli način odgovarjala.

— **Prehrana v Ziljski dolini.** Ziljska dolina pripada sedaj po določilih mirovne pogodbe Nemški Avstriji. Kakor nam je pravil neki Ziljan, se jim godi zelo slabo. Belega kruha in sladkorja tam sploh ne poznajo več. Moke dobi vsaka oseba 1 kg za dobo 14 dni in še ta količina je tako črna in slaba, da je ni mogoče povžiti. Kmetom pobirajo vse žito ter jim pustijo le 2 kg na mesec. Tako izgleda v „lačenberger-jevi“ deželi.

— **V Vipavi v zasedenem ozemlju** je umrl v tork tamošnji bivši župan, veleposestnik, gostilničar in mesar Anton Hrovatin. Bil je 49 let star, vedno navdušen narodnjak in odločen pristaša demokratske stranke. Ravno pred enim letom je umrl njegov oče, ki je bil znan širom južnega dela naše Slovenije.

— **Prekmurške novice.** (Beltinci). Te dni je bil v Beltincih shod, v katerem se je izjavilo prebivalstvo, da bi hotelo raje pripadati pod murskosobotko in ne pod dolnjelendavsko sodnijo, ker imajo do Murske Sobotice samo 7, do Dolnje Lendave pa celih 28 km.

— **Sokolska slavnost v Celju.** Celjski „Sokol“ priredi dne 8. septembra slavnost, na katero vabi vse somišljenike. Gostje dobrodošli. Natančnejši spored objavimo pravočasno.

— **Sanatorij v Celju?** Baje nameravata ustanoviti gg. dr. Jesenko in dr. Negri v Celju sanatorij.

— **Taksa za vidiranje potnic v Ameriko.** Zagrebški ameriški konzulat objavlja, da je označena taksa dosedanjih 2 dolarjev bila na podlagi določbe beografskega ameriškega konzulata povišana na 10 dolarjev. Vse tozadnje informacije se lahko dobi pri omenjenem konzulatu.

— **Nedeljski koncert v parku** odpade, ker je godba na ta dan odsotna. Pač pa se koncert vrši ob lepem vremenu v soboto ob 18. uri zvečer.

— **Ljudske in meščanske šole** prično s poukom 20. septembra z vpisovanjem 16. in 17. septembra.

— **Popis moških.** Dne 4. septembra 1920 se vrši popis moških od letnikov 1870—1902 po odposlanih komisijah magistratnega vojaškega urada v Mesarski ulici, Splavarski ulici, Langusovi ulici, Dravski ulici in Vojašniški ulici ter v Pristanu, Ob bregu in na Vojašniškem trgu. Hišni posestniki ali njih namestniki se ponovno opozarjajo, da naj bodo tega dne doma in imajo pripravljene listine vseh v poštev prihajajočih moških strank.

— **Miljonar v tujih predalih.** Znani milijonar L. zet lastnika Kernstockovega svetlišča je bil zasačen, ko je iz natakarijevega predala poskusil si „izposoditi“ 150 kron.

— **Predrzen vlom.** V Welbejevo trgovino v Gosposki ulici so neznani storilci med opoldansko uro odzadaj vlomili ter odnesli nad 20.000 K denarja.

— **Tobačna trafika v Sv. Juriju ob Pesnici št. 3** je razpisana potom javnega natečaja do 30. septembra 1920. Enoletni kosmati dobiček je znašal 11.691,73 K. Položiti se mora predno se ponudba izroči 1000 K jamščine.

Sport.

— **„Rapid“ — „Maribor“ 11:1 (5:1).** Kakor že omenjeno, se je končala prijateljska nogometna tekma imenovanih klubov z nepričakovanim močnim porazom slovenskega športnega kluba. Koliko krivde je bilo pri tem ali onem igralcu, tega v očigled temu rezultatu ne moremo presoati. Popolnoma razumljivo je, da je minila proti koncu druge polovice igralcem vsa dobra volja. Začetek ni bil ravno slab in igralci so se pošteno postavili v bran. Brezmišljeno pa je bilo večno menjavanje backov. O golmanu pa bi raje ne hotel spregovoriti nobene besedice in je vendar potrebno. Ali je bila velika nervoznost kriva temu njegovemu razpoloženju ali kaj drugega, tega nisem mogel dometi. Na vsak način je bilo njegovo vedenje neopustljivo. Prostor

ki ga je zavzemal pred golom je bil vedno napačen in tako mu je šlo mnogo čez glavo v goal. Tuptam je zapuščal gol, sicer z dobrim namenom, a s slabimi posledicami. Rezultat bi bil še gotovo večji, ko bi „Rapidovci“ v svojem zmagovalstvu ne streljali kako zastavo čez gol. Vzroka te pokvarjene tekme moramo iskati gotovo v nezadostnem treniranju. S to sestavo nikakor ne kaže nastopiti v jesenski nogometni sezoni. O igri sami ni mnogo poročati. Bila je skoro brez napetih momentov (ako nočemo prištevati vedno nevarne situacije pri голу „Maribora“) sicer v ostrem tempu, a brez vsake športne vrednosti. Kombinacija večinoma visoka, pri „Rapidu“ dokaj boljša. Avtov vseklor velik preveč. Razmerje kotov 6:3 za „Rapida“. Občinstva 300. Sodnik: Friedau. Za sedaj brez drugega komentarja (L).

— **Zmaga češkega sokolstva na VII. olimpijadi v Anversu.** Na letošnjo olimpijado je poslala vsaka država predpisano število telovadcev (24), le Čehoslovaška, ki je zastopana kot edina slovanska država je poslala vsled prevelikih potnih stroškov le 16. Ta okolnost je oropala Čehoslovakom 72 točk in se nahajajo na 4. mestu, kljub temu, da so dosegli največje število procentov točk. V procentih so vspehi sledeči: Čehi 91,9%, Italijani 89%, Belgijci 85,8%, Francozi 84,3%, Angleži 74%. Od 404 predpisanih točk so dosegli: Italijani 359,855 točk, Belgijci 346,789, Francozi 340,100, Čehoslovaki (vsled izgube 72 točk) 305,225, Angleži 299,115. Zmago je donesla. Čehom orodna telovadba, ki je budila občudovanje občinstva in telovadčev samih. Ko bi Čehi nastopili s 24 igralci, bi Čehoslovaška odnesla popolno zmago v telovadbi, kateri je odmerjen na olimpijadi le majhen del po švedskem sistemu. Publika je prirejala Čehom velikanske ovacije. Čehi so edini slovanski narod, ki se udeležuje tekm, in ker se po sportu rado presoja tudi kultura dotičnega naroda, stojimo drugi Slovani pred olimpijado kot barbari. V splošnem zmaga je Amerikanci, Angleži in Francozi, Italijani pa prekašajo vse ostale v — reklamni zase in agitirajo zato, da bi se vršila bodoča olimpijada leta 1924 v Rimu.

— **Nogomet na letošnji olimpijadi.** Kakor se poroča, pride te dni na vrsto nogomet, katerega se bodo udeležili tudi naši sportniki. Mimogrede omenjeno je prišel jug. olimpijski odbor žal prepozno. Zmaga tekmovalcev v nogometu se bo javila občinstvu s tem, da se razvije zastava zmagovalčevega naroda.

Gospodarstvo, trgovina.

— **Produkcija sladkorja v naši državi.** V svetovni produkciji sladkorja je nastala v svetovni vojni težka kriza, ki je povzročila, da so cene temu veljavnemu živilu silno narastle. Države, ki so sposobne za produkcijo sladkorja se sedaj trudijo, da bi že obstoječo povečale, če je še ni, pa jo ustanovijo. Na teritoriju, ki tvori danes našo državo je obstojalo doslej že par tovarn za sladkor, ustanove pa se v kratkem še nove, med drugimi tudi v Sloveniji ena. Toda tudi že obstoječe bodo letos producirale mnogo več sladkorja, kakor so ga lani. Tako bo izdelala tovarna v Osijeku letos 600 vagonov sladkorja; izdelala pa bi ga gotovo lahko 1000 vagonov, če bi imela dovolj premoga. Tozadnja pogajanja za preskrbo premoga so v teku. Upa se, da bo naša država, če ne še letos, pa že prihodnje leto pridelala toliko sladkorja, da ga ne bo treba nič več uvažati iz inozemstva.

— **Usoda našega trgovskega brodogojstva.** V smislu naredbe vrhovnega višjega z dne 21. sept. 1919 se je določilo, da imajo pripasti naši državi vsi parniki pod 2000 tonami, a lastnikom parnikov je pripuščeno, da plovejo pod poljubno zastavo. Drugi parniki — last prejšnje avstrijske monarhije — naj bi pa pripadli Italiji. Vendar pa naj bi se ti parniki upostavili v promet šele, ko bi to določila definitivno komisija za reparacijo. Na to je naša delegacija zahtevala na mirovni konferenci, da se ji vrnejo

vsil oni parniki, kateri bi po določilih pripadali nam. Francoska nam jih je v resnici tudi takoj vrnila, med tem ko noče Italija o tem nič vedeti ter se nahaja v njenih lukah še 32 naših ladij. Hoče namreč preje urediti vprašanje vojne odškodnine in mej. Temu se je uprla naša komisija, v kateri so Boško-vič, Wolf in Banac. Na zadnji konferenci v Spa se je Italiji z intrigami posrečilo, da nam splete zanjko. Potrdila se je odredba z dne 21. sept. 1919 in 1. jan. 1920, da naj pripada Italiji vsa ona trgovska mornarica bivše monarhije, z izjemo onih, katere pripadajo jugoslovenskim državljanom, kar je hotela nam domestiti za ono brodogojstvo, katero je registrirano v jugoslovenskih lukah. Proti tej določbi je bil sklican dne 2. t. m. protestni shod v Beogradu, pri katerem so se sestali narodni poslanci in vladni organi, da protestirajo proti tej zlobni nakani, ki nas hoče oropati vsega brodogojstva, registriranega na Reki, v Trstu in drugih okupiranih krajih. Kakšen uspeh je imel ta shod, pa še ni znano. Naše delegate na mirovni konferenci pa opozarjamo, da pazijo na laske intrige ter nam rešijo našo trgovsko mornarico, od katere odvisi dobrobit naše države.

— **Objava glede uvoza zabranjenega blaga.** Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Generalne direkcije carine opozarja, da mnogo že pred razglasitvijo razpisa C. br. 524/73 (Službene Novine z dne 21. avgusta 1920) vloženih prošelj za dovolitev uvoza zabranjenega blaga ni opremljenih s predpisanimi nesumljivimi dokazi, da je bilo blago naročeno že pred 23. marcem 1920. Interesentje se pozivljajo, naj predložijo take dokaze naknadno najpozneje do 5. septembra t. l. neposredno generalni direkciji carine, ker se po preteku tega roka ne bo ozirala nanje.

— **Nekolekovani bankovci v Avstriji.** Državni finančni urad avstrijski je izdal naredbo, po kateri izgubijo nekolekovani eno-in dvokronski bankovci avstro-ogrske banke s 1. septembrom v celi republiki plačilno vrednost. V Avstriji se nahajajoči bankovci se zamenjajo z nemškoavstrijskimi le do 15. septembra.

— **Železniška konferenca v Bernu.** Meseca septembra se bo vršila v Bernu konferenca vseh železniških uprav v Evropi. Na konferenci se bo razpravljalo o vprašanju prehoda železniški vozov iz ene države v drugo. Eventualno se bo tukaj izdelala tudi mednarodna konvencija za uporabo železniških vozov v mednarodnem prometu.

— **Četrta mednarodna seamenj za kožuho-vino v Lucernu v Švici.** Od 22. do 26. septembra t. l. se bo vršil v Lucernu v Švici četrta mednarodna seamenj za kožuho-vino, združen z razstavo švicarske modne kožuho-vine.

— **Znižanje cene pnevmatike v Nemčiji.** V Nemčiji tekmujejo razne tovarne z inozemskimi, posebno s francoskimi prav uspešno. Nemška podjetnost je dosegla že v mnogokaterem oziru rekord v znižanju cen. Kljub temu, da pridejo nemške tovarne težje do surovin, kakor pa n. pr. francoske ali angleške, producirajo nemške ceneje. Tako se niža v Nemčiji tudi cena pnevmatiki. V tem prednjači posebno neka velika tovarna, ki je tekom letošnjega leta znižala cene že trikrat, ter tako prekosila inozemske, ki izdelujejo to blago sedaj mnogo dražje. Pri nas se pa tekmuje samo navzgor.

Najnovejša poročila.

— **Rusi vrženi iz Lvova.**

Dunaj, 3. septembra. (Izvirno poročilo „Tabora“.) Ruske čete, ki so v sredo zvečer deloma že vdrle v Lvovska predmestja so bile nenadoma z energičnim poljskim protisunkom vržene nazaj ter so se morale umakniti. Lvov je trdno v poljskih rokah.

— **Rusko vojno poročilo.**

DKU Moskva, 2. sept. (Brezžično.) V okraju Grodno severno trga Tmoaeko mali boji. Pri Cholmu smo pritiskali sovražnika na levi breg Buga. Zahodno Grubišowa napredujemo. Pri Lvovu smo morali na pritisk Poljakov zapustiti par

postojank. Zavzeli smo postojanke se verno železniške proge Lvov—Brody. Tudi na Wranglovi odseku smo imeli pri Berislavi in Orjehovi uspehe.

Wranglovo poročilo.

DKU Kopenhagen, 2. sept. (Brezžično.) Tukajšnji protibolševiški konzulat je prejel od Wrangla naslednjo depešo: Na odseku Kuban smo zavzeli polotok Taman. Pri Olgineku smo porazili rusko divizijo ter ujeli 3000 mož. General Kuttengi je začel ofenzivo.

— **Ruska vojna ladja potopljena.**

DKU Dunaj, 3. septembra. Po pariškem poročilu „Neue Freie Presse“ je zletela v Kronstadtskem pristanišču ruska križarka v zrak. 130 mož posadke je prišlo pri tem ob življenju. Križarka se je potopila.

Izjava Čičerina Poljski.

DKU Moskva, 2. septembra. (Brezžično.) Ljudski komisar Čičerin je sporočil poljskemu ministru zunanjih zadev Sapiehi, da je sovjetska vlada pripravljena, v Rigi pričeti takoj z mirovnimi pogajanj.

Debata pred sprejemom volilnega zakona.

LDU. Beograd, 2. septembra. Podpredsednik dr. Ribar otvori 118. redni sestanek narodnega predstavništva ob 18. uri. Prečita se zapisnik prejšnje seje, ki se sprejme brez ugovora. Po prečitju nekaterih prošelj in pritožb prosi podpredsednik dr. Ribar, da se z ozirom na pozno uro preloži razprava o teh stvareh na prihodnjo sejo, ker bi bilo za to sejo v nasprotnem primeru preveč gradiva. Zbornica sprejme ta predlog, nakar preide na dnevni red, t. j. h glasovanju o volilnem zakonu narodnih poslancev v konstituanto. Posl. Smitran izjavi imenom socialnodemokratskega kluba, da so člani njegovega kluba predlagali več načelnih popravkov v drugem čitanju, ki pa jih je večina odbila. Posl. Korac da je predlagal pri prvem čitanju, da se zakon o svobodnem zborovanju in združevanju — kakor je v Srbiji — razširi na vso kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Minister Protić je na to pristal, tudi skupščina je s tem soglašala, pri drugem čitanju pa je poslanec Bukšeg zahteval isto, vendar pa je včeraj minister Marković ta stavek umaknil. S tem je bistveno izpremenil besedilo člena 121 in pokvarjen poslovnik. Ako se volilni zakon sprejme v tej obliki, bo začelo na Hrvatskem, v Slavoniji in v drugih pokrajinah posebno v vprašanju zborovanja brezakonito stanje. Zato bo klub socialnodemokratskih poslancev v znak protesta glasoval proti volilnemu zakonu. Podpredsednik dr. Ribar predlaga nato, naj se prečita besedilo volilnega zakona.

Poročevalec Petrović predlaga, da ne bi utrudil sebe in skupščine, ker je itak znana vsebina zakonskega načrta in so popravljene, samo stilistične napake, naj se preide na glasovanje brez ponovnega čitanja. Predlog se sprejme, nakar se vrši glasovanje in sicer glasuje skupno 116 poslancev. Za volilni zakon jih glasuje 143, proti pa 23. S tem je volilni zakon končno veljavno sprejet in dovršen. Nato preide zbornica na drugo točko dnevnega reda: Poročilo verifikacijskega odbora o ostavki narodnega poslanca Josipa Petejana. Kot namestnik poslanca Petejana se sprejme dr. Milan Korun, odvetnik v Ljubljani. Kot dnevni red se določi za jutrišnjo sejo. 1. volitev predsednika začasnega narodnega predstavništva; 2. volitev drugega podpredsednika začasnega narodnega predstavništva; 3. volitev tajnikov, ker je izpraznjeno mesto poslanca Krnica, in 4. volitev zastopnikov predsednika in podpredsednika začasnega narodnega predstavništva za državni odbor v smislu člena 7 volilnega zakona.

Izgredi na Irskem.

DKU London, 2. septembra. (Reuter). Kljub izredno ostrim odredbam je prišlo vnovič do atentatov in krvavih spopadov na Irskem.

DKU Lucern, 2. septembra. (Švicarska brzojavna agentura). Stališče angleške vlade napram Irskem vprašanju se ne bo izpremenilo. Tudi zadeva župana v Corku ne nudi nikakih vzrokov. Lloyd George zapusti Lucern baje prihodnji teden.

Zveza narodov.

DKU Zeneva, 2. septembra. (Švicarska brzojavna agentura). K zadnjim pripravam za zborovanje zveze narodov v Genfu na 15. septembra so došli 4 člani sekretarijata zveze narodov. Za zborovanje je Genfska vlada dala na razpolago 39 državam reformacijsko dvorano in 80 nadaljnjih dvoran. Vsaka dežela bo imela svojo lastno dvorano.

Avstrija ne izroči ogrskih komisarjev.

DKU Dunaj, 2. septembra. Državna korespondenca javi: Višje deželno sodišče Wien je predlog glede izročitve nekaterih ljudskih komisarjev ogrski vladi, odklonilo. Državni urad za pravosodstvo je sprejelo to na znanje.

Borza.

LDU Curih, 2. septembra. (Borza). Devize: Berlin 12.30, Newyork 609.50, London 21.69, Pariz 42.25, Milan 28.90, Bruselj 45, Praga 10.15, Beograd 21.50, Zagreb 5.40, Budimpešta 2.47, Dunaj 2.80, avstr. žig. krone 2.50.

LDU Dunaj, 2. septembra. (Borza). Devize: Berlin 524, Curih 4000, valute: nemške marke 520, romunski lei 510, bolgarski lei 380, švicarski franki 39.75, francoski franki 17.25, italijanske lire 11.30, angleški funti 840, ameriški dolarji 240, carski rublji 280, v prostem prometu: Zagreb 230—250, Budimpešta, madžarske žigosane krone 99—109, čehoslovaške krone 414—440, novi dinarji 840—990.

Razno in humor.

Svobodomiselni kongres. Od 5. do 9. septembra se bo vršil v Pragi kongres svobodomiselcev Francije,

Anglije, Amerike, Jugoslavije in Romunije.

Vone Suzuki se imenuje japonska kapitalistinja, ki lastuje na japonskem razne tovarne, ladjedelnice in nekaj morskih plovbnih črt. Sedaj se je napotila v Pariz. Vone Suzuki je najbogatejša ženska na svetu. Skupni profit njene različne industrije tekom zadnje vojne je znašal samo petdeset milijonov dolarjev. Kdo ve, če je omožena. . . ?

Koliko sveta še ni odkritega? Ne glede na to, da sta oba tečaja naše zemlje odkrita, še ni naš cel svet poznan. Ceni se, da je še 18 milijonov kvadratnih (štirjaških) kilometrov, ali cela osmina zemeljskega površja, neodkritih. Med neznane dele sveta spadajo: Velike polarne planine, deli Arabije, nekatera pogorja v Južni Ameriki, mnogo krajev v himalajskem pogorju, notranji deli otoka Borneo, nedelane Konga v Afriki in kos Sahare.

Kako se oblačijo meksikanski indijanci. Znano je, da ljubijo prebivalci notranje Meksike še danes obleko zelo živih in kričečih barv in da so na lišp zelo ponosni. Najvažnejši del obleke je takozvani carapa, mnogobarvna odeja in reboco, kateri je mnogo metrov dolg ter tkan iz modrega, rumenega in vijoličastega sukanca. Premožne žene imajo istega iz tako tenke svile, da se ga vkljub njegovi širini lahko potegne skozi prstan. Rabi se ga proti varstvu tropičnega solnca. Z prirojeno eleganco in okusom ga znajo meksikanke nositi. Najbrže izvira reboco iz španjolskega pajčolana. Indijanke nosijo tudi dolgo, zelo krasno vezeno srajco, katere jim sega do gležnjev. V lase vpletajo dolge, barvane nitke ali trakove. Navadno hodijo indijanci bosi, vendar pa nosijo moški včasih tudi lahke sandale iz sukanca.

Med Scilo in Karibdo. V hudo stisko je prišel nedavno neki farmer v Ameriki. Ko je stal na svojem dvorišču ter opazoval z vidnim dopadanjem, čredo dobro rejanih prašičev, se mu je od zadaj približala domača koza in ker se ji je zahotelo prevračati kozolce, se je pripravila za naskok ter se zaletela v ubogega gospodarja s tako silo, da ga je prekobacnila čez ograjo k prašičem. Prešičem se je pa tudi za malo zdelo, da je njihov gospodar prišel tako nenapovedan v njihovo sredo, zato so planili po njem ter ga začeli obdelovati z rilci in zobmi. In da ne bi na njegovo vpitje prihitel njegov sin, bi se mu bilo prav slabo godilo, tako pa je zadobil te lažje poškodbe.

Nov denar iz porcelana bodo izdelovale državne tvornice po naročilu nemškega finančnega ministra. Ta je dal izdelati, kakor poroča »Frankfurter Zeitung« iz Draždan, vzorce porcelanastega denarja po 2 in 5 mark.

Tržne cene v Mariboru

kakor se je koncem avgusta na trgu prodajalo. Uradno določene so samo cene za meso, Zemlje in kruh (v kronah):

1. Meso: Goveje meso I 22.—, II 20.—, goveji jezik prekajen 46.—, vampi 8.—, pljuča 10.—, gobec 10.—, vime 10.—, loj 26.—, telečje meso I 22.—, II 20.—, pljuča —.—, prašičje meso 30.—, pljuča 14.—, jetra 14.—, obisti 16.—, glava 20.—, parklji 10.—, slanina sveža 42.—, prekajena 52.—, mast 46.—, prekajeno svinjsko meso 42.—, prekajena svinjska glava 22.—, prekajen svinjski jezik 42.—, konjskomeso I 12.—, II 10.—, 2. Klobase: Pršutovke 56.—60, brunšviške 36.—, pariške 40.—, posebne 36.—, safalade in hrenovke 36.—38, kranjske (komad) sveže —.—, prekajene 8.—9, jelrne 40.—, pretisnjene 36.—, 3. Kože: Goveje 38.—, telečje 38.—, 4. Perutnina: Piščanec majhen 25.—, večji 30.—, kokoš 40.—, raca 50.—, gos 60.—80.—, 5. Divjačina: Zajec domač 20.—30, divji —.—, srna —.—, 6. Mleko itd.: Surovo maslo 68.—70, čajno maslo 68.—70, mleko liter 4.—, jajca komad 1.10—1.20, sirček kg 10—12, 7. Pijača: Vino staro 24—36, vino novo 12

do 24, pivo 6—8, žganje 60—70. 8. Sadje: Hruške 5—7, jabolke 1.50—3, češnje 2.—, kostanj —.—, 9. Špecerijsko blago: Riž 36—40, kava 60—100, kava pražena 100 do 110, sol 4.60, poper cel 90.—, poper mlet 100.—, paprika 100, testenine 18.—, navadni kis 2.—, vinski kis 3.—, jedilno olje 72—76, špirit —.—, sladkor 63 do 64. — 10. Žito: Pšenica 6—6.60, rž 6.—, ječmen 5.—, oves 3.— do 3.20, prosa 5.—, koruza 5—6, ajda 8.—, fižol navadni 4.—, fižol črešnjak 5.—, grah —.—, leča 9.—, 11. Mlevski izdelki: Pšenična moka 00 13—15, 0 12, 6 9.—, kafa 10.—, ješprenj 11.—, otrobi 2.50, koruzna moka 7—8, koruzni zdrob 8.—, pšenični zdrob 16.—, ajdova moka 14—16. — 12. Krma: Seno 90—110, slama 50—60 (100 kg). 13. Kurivo: Drva trda 160.—, drva mehka 140.— za m³, premož 38—60 za 100 kg, petrolej 18 do 20 liter. 14. Zelenjava (kg): Glavnata solata 1.—, štrcnata solata 1.—, endivija 1.—, zgodnje zelje 1—1.50, ohrovt 2.—, karfižola 4.—, koleraba nadzemnica 2.—, špinata 2.—, paradižniki 4—5, kumare 1.—, buče jedilne 1.—, fižol v stročju 3—4, fižol kifeljar 3—4, peteršilj —20, zelena —20, čebula 4—5, česen 10—12, korenje vrtno —20, korenje navadno —10, zelenjava za kuho —20, koleraba —.—, krompir zgodnji 150—2, krompir pozni —.—, hren 10.—, 15. Kisline: Zelje kislo —.—, repa kisla 1.20. — 16. Kruh: Bel (50 dkg) 6.—, črn (70 dkg) 5.40, žemlje (5 dkg) 80—90 vin.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Išče se lokalni prazen, kateri bi bil sposoben za gostilno. Ponudbe na upravo lista. 443 2—1

Išče se za takoj pridna kuharica z dobrimi spričevaji. Ponudbe na oskrbništvu grajščine Lichtenegg pri Ptuj. 436 2—2

Mobilovano mesečno sobo išče stalno nameščen gospod za takoj ali pa vsaj s 1. septembrom, če mogoče bolj v sredini mesta. Ponudbe pod »Soba« na upravo tega lista.

Proda se otroška posteljica, 2 blazine, 2 lepi ribji palci in dunajska ahrmatična harmonika. Naslov pove upravnistvo. 445

Pristopajte

Jugoslov. Matici!

Dražbeni oklic.

Dne 4. septembra 1920 ob petnajsti uri se bo vršila na podlagi sklepa okrajnega sodišča v Mariboru z dne 28. avgusta 1920, Nc V 823/20-2 v smislu člena 348 oziroma 349 trg. zak. v skladišču spedijske tvrdke Balkan na Koroški cesti št. 19 v Mariboru

javna dražba jednega vagona moke.

Za vzključno ceno se določa njena cenilna vrednost. Najvišji ponudek se plača takoj v roko podpisane sodnega poverjenika, zdraženo moko mora zdražitelj takoj prevzeti in odstraniti.

Maribor, dne 31. avgusta 1920.

Mihael Korber l. a. nolar kot sodni poverjenik.

444

Naznanilo.

S tem uljudno naznanjam, da sem zopet pričel prodajati

vino lastnega pridelka v steklenicah v svojem trgovskem lokalu v Trubarjevi ulici št. 9 in se bom trudil, svojim cenj. odjemalcem vselej z dobro kapljico postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Starčič.

447

Največje domače podjetje v Jugoslaviji!

"Balkan"

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

• MARIBOR •

Pisarna: Cankarjeva ulica št. 1
Telefon interurb. 375

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Špedicijski oddelek:

Provažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacerinjanja, prevoz z nabiralnimi vozovi na vse strani, selive s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in polišrva.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorska kupčija.

Komisijska:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trinosečni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., celontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja ček, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predlume na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.